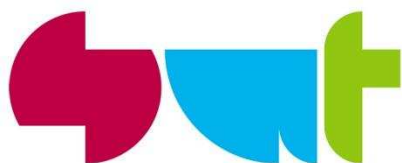

Veerkracht in het sociale domein

Koersnota

Versie december 2013

Gemeente
Súdwest-Fryslân

gemeente
Littenseradiel

INLEIDING

In deze nota is beschreven hoe de gemeenten Súdwest-Fryslân en Littenseradiel de nieuwe sociale infrastructuur willen vormgeven. Het voorliggende document is een richtinggevende koersnota. Dat wil zeggen dat via deze nota de inhoudelijke koers wordt vastgelegd. Wij willen deze koers vervolgens samen met onze inwoners, cliëntenraden en organisaties verder uitwerken (co-creatie). Dit zal in 2014 resulteren in beleidsnotities op verschillende deelterreinen.

Bijzondere aandacht verdient het speerpunt gebiedsgericht werken. Deze nieuwe manier van werken is de kapstok voor de veranderingen in het sociale domein. Het gepresenteerde model in hoofdstuk 3 is het resultaat van een aantal interne (gemeentelijke) en een aantal externe bijeenkomsten met aanbieders en cliëntvertegenwoordigers. Ook zijn werkbezoeken afgelegd aan Zeeland, Rotterdam en Almere en natuurlijk volgen we de ervaringen van de gemeente Leeuwarden rond "Amaryllis" en de doorontwikkeling hiervan op de voet.

TRANSFORMATIE VAN HET SOCIALE DOMEIN

Onze gemeenten krijgen er de komende jaren steeds meer taken bij in de ondersteuning van inwoners op de gebieden wonen, werken, inkomen, opvoeden en gezondheid. Taken die nu nog door het rijk en de provincie worden uitgevoerd. Het gaat om ondersteuning en zorg bij opvoeden en opgroeien van kinderen, de ondersteuning en verzorging in de thuissituatie van onze inwoners met een beperking, om dagbesteding en beschut werk voor onze inwoners met een beperking.

Met deze nieuwe taken -in combinatie met de bestaande taken- zijn de gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk voor bijna de gehele maatschappelijke ondersteuning aan onze inwoners – kinderen en volwassenen. Daarmee krijgen de gemeenten de mogelijkheid een samenhangend beleid te voeren, gericht op het vergroten van de participatie en het meedoen van onze inwoners die zich in een kwetsbare positie bevinden.

Wij vinden deze transformatie waarin we willen gaan kiezen voor een nieuwe gebiedsgerichte aanpak een grote uitdaging. Daarbij is het duidelijk dat niet alles voor 1 januari 2015 geregeld kan zijn, maar dat we stap voor stap op weg zijn naar een andere samenleving waarin de term '**Meiinoar**' een sleutelpositie heeft.

SAMENHANG

De gemeentebesturen van Súdwest-Fryslân en Littenseradiel hebben er voor gekozen om de toevoeging van de nieuwe taken aan te grijpen om een vernieuwing van de sociale infrastructuur te realiseren. Dat doen we door de nieuwe en bestaande taken zoveel als mogelijk in samenhang te benaderen. Dat is een fikse klus, maar we vinden het een kans om van deze verandering ook een verbetering te maken.

REGIONALE SAMENWERKING

Het uitgangspunt is de taken zoveel mogelijk zelfstandig op te pakken en uit te voeren. Er zijn ook onderwerpen en thema's waarvoor het beter en efficiënter is om die in een breder verband op te pakken. Onze gemeenten vormen samen met De Friese Meren de regio waarin in eerste instantie wordt samengewerkt. Met de Friese Meren en Noard-West Fryslân werken wij samen binnen het Project Werkvermogen.

Daarnaast worden er bijvoorbeeld rondom de jeugdzorg op provinciaal niveau afspraken gemaakt (o.a. het Kompas document en het regionaal transitiearrangement). Ook rondom zorg en arbeidsmarktbeleid wordt veel op provinciaal niveau ontwikkeld en afgestemd.

HOOFDSTUK 1 VISIE, ROL EN NA TE STREVEN TRANSFORMATIE-EFFECTEN

1.1 VISIE EN ROL

In de vastgestelde visie "Naar een veerkrachtig sociaal domein!" staat dat Súdwest-Fryslân en Littenseradiel de ambitie hebben om zoveel mogelijk ruimte te geven aan de samenleving en aan de inwoners.

Met 80% van de inwoners gaat het goed in de zin dat zij prima in staat zijn 'zichzelf te redden'. Deze groep weet de weg naar de hulpverlening te vinden en maakt hier soms gebruik van. Van de overgebleven 20% is 15% kwetsbaar en zo nu en dan of semipermanent aangewezen op hulp. Bij de overige 5% van de inwoners spelen problemen op verschillende terreinen. We zetten niet alleen in op kwetsbare inwoners. Door middel van preventieve interventies proberen we te zorgen dat het met de inwoners waarmee het goed gaat ook in de toekomst goed blijft gaan.

Wij zetten allereerst in op het versterken van de basis: het zelf-oplossend vermogen van de inwoner, zijn/haar sociale netwerk en de sociale gemeenschap. Daarnaast willen wij investeren in een brede toeleiding en vraagverheldering. Wij zien die toeleiding als een springplank: vraaggericht met een brede blik waarbij alles gericht is op het hervinden en/of versterken van de eigen kracht. Voor de kwetsbare inwoners blijft er een vangnet om op terug te vallen. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt.

ROL GEMEENTE EN PROFESSIONALE ORGANISATIES: VERTROUWEN, LOSLATEN, RUIMTE BIEDEN

Onze gemeenten hebben de overtuiging dat de kracht van de samenleving feitelijk heel groot is. Dit is onder andere te zien aan het vrijwilligerswerk dat heel veel inwoners verrichten. Steeds vaker zien we (vrijwillige of semiprofessionele) initiatieven ontstaan. We zien dat de effectiviteit van deze initiatieven groot is en dat het bereik toeneemt.

De uitdaging is initiatieven van onze inwoners en het maatschappelijk middenveld meer te ondersteunen, mee te denken, te faciliteren en ruimte te geven. Dit kan ten koste gaan van de kwantitatieve inzet van professionele organisaties. Hun rol verschuift meer naar de ondersteuning van deze vrijwillige initiatieven op basis van hun professionele deskundigheid.

Het is van belang dat de gemeenten en professionele organisaties terugtreden en echt gaan handelen vanuit de overtuiging dat veel inwoners zich echt kunnen en willen inzetten voor hun dorp/stad en de inwoners om hen heen.

De gemeenten en professionele organisaties moeten leren de neiging te bedwingen om initiatieven van inwoners over te nemen en naar hun hand te zetten. De uitkomst van eigen initiatief is soms niet wat de gemeente zich ervan had voorgesteld. Het feit dat er een initiatief wordt genomen en dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor de uitkomst van dit initiatief, is echter het belangrijkste.

Kortom de ambtenaren en professionals moeten een nieuwe balans vinden. Stellen ze zich overactief op, dan verstikken ze de eigen kracht van onze inwoners. Treden ze te rigoureus terug, dan komen de eigen oplossingen en initiatieven niet van de grond.

HOUDING VAN AMBTENAREN EN PROFESSIONALS

Van belang is een andere, nieuwe houding van ambtenaren en professionals ten opzichte van de vragen van inwoners. De gewenste houding wordt gekenmerkt door respect, luisteren, doorvragen, de handen op de rug, 'spreken met' in plaats van 'spreken over' en vertrouwen in de door de inwoner aangedragen oplossingen.

EIGEN REGIE VS. GEMEENTELIJKE REGIE

Bijna altijd is er een mate van eigen regie en de mogelijkheid van onze inwoners om vorm te geven aan het eigen leven en de samenleving. In sommige gevallen moet de

regierol van de overheid en de rol van professionele organisaties echter groter zijn. We noemen een aantal voorbeelden:

- Sommige inwoners hebben minder of geen mogelijkheid om zelf de regie te voeren of hun eigen situatie te beoordelen. Dan is de inspanning gericht op het versterken en ondersteunen van het sociale netwerk en moet de professional juist doorpakken. Daarbij moet altijd de vraag van de inwoner centraal staan of het belang van het kind.
- Voor bepaalde situaties is de regierol wettelijk vastgelegd, bijvoorbeeld bij het verstrekken van een uitkering, bij crisissituaties en wanneer er sprake is van een ondertoezichtstelling of een reclasseringsmaatregel.

CULTUURVERANDERING

Deze nieuwe manier van denken en doen is al enigszins in gang gezet zoals bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Welzijn Nieuwe Stijl. We zijn er nog lang niet. Het vereist een cultuurverandering en een lange adem van onze inwoners, organisaties en de gemeenten. Onze inwoners moeten er aan wennen dat de rol van de overheid veranderd is. Ze is niet alleen maar dienstverlenend, maar ook activerend. Dit betekent dat de overheid minder zelf doet, maar meer initiatieven van inwoners initieert en mogelijk faciliteert. De gemeenten moeten leren een goede balans te vinden in activeren en dienstverlenen. De professionals uit de betrokken organisaties moeten aan de slag om onze inwoners in staat te stellen en aan te moedigen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leven.

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING EN DE TRANSITIES

De vernieuwing van de sociale infrastructuur betekent een integrale aanpak op alle levensgebieden van de inwoner. Dit betreft alle vormen van ondersteuning, inclusief de gemeentelijke dienstverlening op het terrein van werk, inkomen, zorg en participatie. Dit zal verstreckende gevolgen hebben voor de gemeentelijke organisatie.

1.2 TRANSFORMATIE-EFFECTEN

Op basis van wettelijke kaders en verantwoordelijkheid binnen het sociale domein werken onze gemeenten samen met de inwoners en partners de komende jaren aan de volgende transformatie-effecten:

Speerpunt 1: Stimuleren eigen kracht en versterken van de basis

- De zelfredzaamheid en de samenredzaamheid nemen toe
- De sociale cohesie neemt toe
- De ondersteuning door het sociale netwerk en/of informele organisaties neemt toe ten opzichte van de inzet van professionele organisaties
- De initiatieven van onze inwoners ten behoeve van hun wijk of dorp en hun medebewoners nemen toe

Speerpunt 2: Gebiedsgericht werken en toeleiding

- De toegang tot ondersteuning is laagdrempelig
- Het gebiedsteam wordt de belangrijkste toegangspoort voor alle vormen van ondersteuning voor inwoners
- Goede afstemming tussen ondersteuners die betrokken zijn bij één huishouden, via het principe één huishouden, één plan, één aanpak, ook op school
- Meer lokaal oppakken en waar mogelijk minder doorverwijzingen naar de specialistische ondersteuning

Speerpunt 3: Vernieuwing van het ondersteuningsaanbod

- Het zelforganiserend en zelfoplossend vermogen van de inwoner en de samenleving wordt maximaal en optimaal ingezet bij de ondersteuningsplannen
- De ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij de inwoner georganiseerd en aangeboden

- De inhoud van het ondersteuningsplan is samenhangend en integraal
- Het ondersteuningsaanbod wordt waar nodig vernieuwd zodat het efficiënter is en aansluit aan bij de wensen en behoeften van de inwoners

Sturing, financiering en verantwoording

Tot slot noemen we hier de transformatie-effecten met betrekking tot sturing, financiering en verantwoording.

- Er is een integraal en samenhangend systeem van bekostiging van de ondersteuning met prikkels die het behalen van de doelstellingen bevorderen
- Resultaatsturing is het uitgangspunt voor de langere termijn
- Verantwoording vindt plaats naar inwoners, raadsleden en samenwerkingspartners

We gaan een set indicatoren ontwikkelen waarmee we de bovengenoemde gewenste effecten kunnen monitoren en desgewenst bijsturen.

1.3 KOERSBESLUITEN

1. De rol van de gemeente is die van vertrouwen, loslaten, ruimte geven en waar nodig faciliteren.
2. Een andere houding bij ambtenaren en professionals is nodig: luisteren, doorvragen, minder overnemen/hulpverlenen.
3. Instemmen met de geformuleerde transformatie-effecten per speerpunt en voor het onderdeel sturing, financiering en verantwoording.

1.4 NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Meetbare indicatoren ontwikkelen die aansluiten bij de geformuleerde transformatie-effecten.

HOOFDSTUK 2 STIMULEREN EIGEN KRACHT EN VERSTERKEN VAN DE BASIS

De inwoners zijn in principe zelf verantwoordelijk voor het vinden van oplossingen voor hun problemen. Door de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van de inwoners te bevorderen zijn ze hier toe beter in staat. Hier willen we invulling aan geven door respectievelijk de eigen kracht van inwoners te stimuleren en de sociale cohesie te versterken. Eigen kracht in de zin dat de individuele inwoner vaak meer kan dan zij/hij denkt. Dit geldt ook voor de eigen kracht in de omgeving. Dit potentieel willen we benutten om de eigen kracht te versterken. Ook dienen de krachten gebundeld te worden ofwel we zijn samen (**Meiinoar**) verantwoordelijk.

Hierbij is het van belang aan te sluiten bij de energie, initiatieven en netwerken (bij voorbeeld georganiseerd en ongeorganiseerd vrijwilligerswerk) die volop in de dorpen en steden aanwezig en actief zijn. De indruk bestaat dat er vele initiatieven en netwerken bestaan waar wij (nog) geen weet van hebben en die goed blijken te werken. Het is cruciaal deze in kaart te brengen en de energie, initiatieven en netwerken aan te wenden voor de taken die er op ons afkomen. Daarnaast zijn er kansen om netwerken aan elkaar te verbinden waardoor de eigen kracht toeneemt ($1+1=3$).

2.1 INZET OP PREVENTIE, VROEGSIGNALERING EN MAATWERK

Voorkomen is beter dan genezen en in dit kader spelen de eigen kracht maar vooral ook de genoemde initiatieven en netwerken een cruciale rol. De lokale netwerken pikken signalen -denk aan eenzaamheid, armoede- vaak in een vroeg stadium op en voorkomen hiermee duurdere en intensieve vormen van ondersteuning. De signalen verschillen per individu. Maatwerk is vaak de enige oplossing.

Preventie, vroeg-signalering en maatwerk zijn belangrijke pijlers bij het voorkomen dat problemen ontstaan en escaleren met alle gevolgen van dien. Daarbij gaat het niet alleen om situaties binnen gezinnen maar ook om situaties in de directe leefomgeving of met betrekking tot werk en onderwijs.

We noemen een aantal voorbeelden. Met een vroegtijdige signalering van problemen in een straat en een adequate aanpak kan een slepende burenruzie of escalatie worden voorkomen. Een actieve werkgeversdienstverlening leidt er toe dat dreigende ontslagen vroegtijdig gesignaleerd worden en mensen van werk naar werk gebracht kunnen worden. Het aanpakken van ongeoorloofd schoolverzuim draagt bij tot het behalen van een startkwalificatie en het voorkomen dat een jongere in een langdurige uitkeringssituatie terecht komt.

2.2 BASISINFRASTRUCTUUR IN DE CLUSTERS

De indruk bestaat dat de basisvoorzieningen, eigen kracht en netwerken en in het verlengde hiervan de zelf- en samen redzaamheid niet gelijk verdeeld zijn over de gemeente. Hierbij spelen ook de verschillen tussen steden en platteland een belangrijke rol. Om alle inwoners zo goed mogelijk te faciliteren werken we toe naar een basis van algemene en collectieve vormen van ondersteuning. Dit gebeurt meestal gebiedsgericht. Deze zogenaamde clusters (zie bijlage 1) sluiten aan op de clusters in de ontwikkelvisie.

Welke vormen van ondersteuning nodig zijn (zie ook hoofdstuk 3 - gebiedsteams), hangt af van de bevolkingsopbouw van het cluster, de aard van de problematiek en de ondersteuningsvragen.

Dit vereist een goede digitale infrastructuur. Een structuur die antwoord geeft op vragen en waar inwoners in contact kunnen treden met andere inwoners die eventueel ondersteuning kunnen bieden. Wensen van de inwoners op dit vlak worden in kaart gebracht. Mensen die (nog) niet digitaal vaardig zijn kunnen worden ondersteund.

In elk cluster is een aantal algemene/collectieve vormen van ondersteuning beschikbaar. Een inventarisatie maakt duidelijk waar witte vlekken zijn. Het gaat om eenvoudige ondersteuningsvormen, waarvan het handig is dat ze dichtbij beschikbaar zijn en waar een relatief grote groep inwoners gebruik van kan maken.

Gedacht wordt aan bijvoorbeeld:

- Informatie en advies op het gebied van opvoeding, werk, participatie en zorg/ondersteuning.
- Georganiseerde vormen van vrijwilligerswerk, zoals Humanitas, Zonnebloem, Stichting Aanzet en andere maatjesprojecten
- Ontmoeting, (lotgenoten)contact, activering, ontplooiing en talentbenutting en-ontwikkeling.
- Eventueel sollicitatie-activiteiten/ re-integratie-activiteiten.
- Vormen van dagbesteding in relatie tot welzijnswerk.

Alle inwoners kunnen – soms tegen betaling - gebruik maken van deze ondersteuning.

Per cluster wordt samen met inwoners geïnventariseerd welke basisvoorzieningen noodzakelijk en wenselijk zijn. De invulling van de basisvoorzieningen wordt geleidelijk ontwikkeld. We willen in één of meerdere clusters ervaring opdoen met een uitgebreider pakket. We gaan organisaties benaderen hierin het initiatief te nemen.

2.3 ALGEMENE EN COLLECTIEVE VOORZIENINGEN

De inwoner is in beginsel zelf verantwoordelijk voor de organisatie, uitvoering en bekostiging van de eigen huishouding en de algemeen dagelijkse levensverrichtingen. Als de inwoner deze verantwoordelijkheid niet kan dragen, komt het gebruik van algemene voorzieningen en collectieve voorzieningen in beeld. Pas als deze voorzieningen niet voldoende compensatie bieden voor de beperking(en) waar iemand mee kampt, kan een individuele voorziening verstrekt worden. In bijlage 2 is een overzicht genomen van algemene en collectieve voorzieningen, individuele vormen van ondersteuning en individuele ondersteuning door een andere instantie.

2.4 KOERSBESLUITEN:

4. Inwoners zijn in principe zelf verantwoordelijk voor de oplossing van hun probleem.
5. Er wordt aangesloten bij de eigen kracht van inwoners en hun omgeving.
6. Er wordt ingezet op preventie, vroegsignalering en maatwerk.
7. Er wordt geleidelijk toegewerkt naar een basisinfrastructuur per cluster van algemene en collectieve voorzieningen. Die kunnen per cluster verschillen en worden samen met de inwoners vastgesteld.
8. In ieder geval wordt er een goede digitale infrastructuur ontwikkeld waarmee inwoners een antwoord krijgen op hun vraag, of waar zij met andere inwoners in contact komen die ondersteuning kunnen bieden.
9. Algemene en collectieve voorzieningen krijgen voorrang op individuele voorzieningen.

2.5 NADERE UITWERKING NODIG /CO-CREATIE:

- Samen met inwoners nadenken over de benodigde basisinfrastructuur per cluster.
- Ideeën ophalen bij inwoners voor de gewenste digitale infrastructuur.
- Ideeën ophalen om zowel de zelfredzaamheid als ook de samen-redzaamheid te faciliteren en/of te bevorderen.
- Goed functionerende netwerken traceren, eventueel bundelen en succesfactoren benutten.

HOOFDSTUK 3 TOELEIDING EN GEBIEDSGERICHT WERKEN

In dit hoofdstuk wordt in hoofdlijnen beschreven hoe de gemeenten Súdwest-Fryslân en Littenseradiel de nieuwe sociale infrastructuur de komende jaren vorm willen gaan geven. Het gaat zowel om organisatieaspecten (gebiedsgericht werken) als om de processen (op hoofdlijnen) van de nieuwe infrastructuur. Hoe vindt een inwoner met een ondersteuningsvraag zijn weg?

3.1 GEBIEDSGERICHT WERKEN

De keuze voor het gebiedsgericht werken is gemaakt met de vaststelling van de visie op het sociaal domein. De integrale aanpak van drie transities in een traject met een brede toegang en toeleiding naar alle vormen van ondersteuning is vastgelegd in het programmaplan Sociaal Domein dat inmiddels is verschenen.

Vanuit het principe één huishouden, één plan, één aanpak, ook op school, wordt de ondersteuning zoveel mogelijk dicht bij de inwoners gerealiseerd. Onze gemeenten concretiseren nu de keuze in deze koersnota om het gebiedsteam (GT) als dé toegangspoort in te gaan zetten voor alle vormen van ondersteuning voor alle inwoners. Dit geldt zowel voor de bestaande als de nieuwe taken in het Sociaal Domein. De bestaande structuur wordt (deels) vervangen of verbonden aan een nieuwe sociale infrastructuur die een gebiedsgerichte opbouw krijgt.

Voor het gebiedsgericht werken staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Bevolkingsopbouw en aard en omvang van problematiek bepaalt de samenstelling van het gebiedsteam (buurt/dorp/stadsmonitor). Gemiddeld is er één team voor 10.000-15.000 inwoners. Voor Littenseradiel wordt voorlopig gekozen voor een kleiner aantal inwoners per gebiedsteam.
- Met betrekking tot Súdwest-Fryslân is de huidige clusterindeling leidend. Een Gebiedsgericht team kan voor meer dan één cluster werken. De inschatting is dat we uitkomen op zes tot acht teams in Súdwest-Fryslân en Littenseradiel samen;
- Gebiedsteams in het stedelijk gebied worden gekoppeld aan bestaande ontmoetingsplekken (multifunctioneel centrum/ wijkcentrum). In het landelijk gebied zal voor een ander model worden gekozen: telefonische bereikbaarheid/spreekuren op nader te bepalen locaties;
- Gebiedsgericht werken is een ontwikkeltraject. Niet alles zal van tevoren vastgelegd kunnen worden.

FUNCTIES VAN DE GEBIEDSTEAMS

Het gebiedsteam voert de volgende functies uit:

- Informatie/advies
- (Vroeg)signalering
- Analyse/Vraagverheldering/Keukentafelgesprek
- Toeleiding naar ondersteuning of voorziening
- Coördinatie van Zorg (casusregie)
- Lichte ondersteuning (bijvoorbeeld: pedagogisch, gericht op een verstandelijk beperking, psychiatrisch)
- Monitoring van de ondersteuning: het gebiedsteam zet de vraag van de inwoner om naar beoogde resultaten en bewaakt of die resultaten gehaald worden en eventueel bijgesteld moeten worden.

Het gebiedsteam heeft dus niet alleen een signalerende en toeleidende rol, maar biedt ook daadwerkelijk ondersteuning en coördineert de zorg (doe-team).

SAMENSTELLING GEBIEDSTEAMS

Voor de samenstelling van de gebiedsteams maken we gebruik van ervaringen van andere gemeenten en de adviezen van onze maatschappelijke partners. Deelnemers aan het gebiedsteam zijn professionals op HBO niveau. De gebiedsteams bestaan uit (kan per cluster/team verschillen):

- Algemeen Maatschappelijk Werker/School Maatschappelijk Werker
- Jongerenwerker/opbouwwerker/ouderenwerker
- Generalist op het terrein van psychiatrie
- Generalist op het terrein van een verstandelijke beperking
- Generalist op het terrein van pedagogiek
- Generalist op het terrein van verslaving
- Consulent werk&inkomen en/of Wmo (medewerker(s) gemeente)

De competentieprofielen zullen in de loop van 2014 worden ontwikkeld in samenspraak met advies- en cliëntenraden en huidige aanbieders. Het is van belang dat de specialismen van de verschillende professionals worden onderhouden en geborgd. Dit gaan we regionaal/provinciaal organiseren.

WERKWIJZE GEBIEDSTEAMS

De gebiedsgerichte teams zijn de belangrijkste toegangspoort voor informatie, advies, signalering en de daadwerkelijke ondersteuning. Er zijn verschillende mogelijkheden om in contact te komen met het gebiedsgerichte team:

- Via het Klant Contactcentrum van de gemeente (KCC). Het KCC registreert de vragen en verwijst/ verbindt door naar het gebiedsgerichte team;
- Door een huisbezoek van één van leden van het gebiedsgerichte team;
- Op verzoek van professionals van basisvoorzieningen in het gebied (zoals school, peuterspeelzaal kinderopvang, huisarts, consultatiebureau, wijkcentrum, dorpencoördinator en dergelijke);
- Door afschaling van 2e lijnszorg naar het gebiedsgerichte team;
- Door signalen en verwijzingen van het informele netwerk richting het gebiedsgerichte team.

Door de gebiedsgerichte infrastructuur met de teams van gebiedswerkers en de verbinding met andere professionals in de wijk/het dorp werken we ook toe naar het eerder en adequater signaleren van problematiek van onze inwoners die zorg mijden. Het bereik van de ondersteuning wordt naar verwachting hoger, de escalatie van problemen neemt af. De gebiedswerker moet bekend, zichtbaar, vindbaar en bereikbaar zijn. Hij moet een naam en een gezicht krijgen. Hij maakt gebruik van een goede digitale sociale kaart.

De werkwijze van het team kenmerkt zich door:

- Eenduidige intake met een vragen-set, te hanteren door alle professionals in het gebiedsgerichte team (zelfredzaamheidsmatrix van GGD Nederland of een andere vragenset)
- Digitale ondersteuning van alle gebiedsteams met een intakemodule/dossiermodule en bereikbaar voor alle betrokken partners
- De inwoner heeft inzage in /is eigenaar van zijn of haar dossier
- De inwoner en zijn netwerk staan daarbij centraal
- Eigen kracht, inschakelen van het netwerk is het uitgangspunt
- Outreachend werken (zoveel mogelijk huisbezoeken), signaleren en (waar nodig ongevraagde) interventie
- Eén huishouden, één plan, één aanpak, ook op school
- Het gebiedsteam verleent ondersteuning zonder formele indicaties van de adviespool
- Indicaties (huidige stijl) zijn pas aan de orde bij het verstrekken van een aantal nader te bepalen specialistische voorzieningen
- Laagdrempelig en zichtbaar aanwezig in het dorp en wijk
- Lichte/kortdurende vormen van ondersteuning worden door het gebiedsgerichte team zelf uitgevoerd
- Lichte langdurige en zware ondersteuning wordt erbij gehaald ("bijspringen en meelopen")

- Het gebiedsteam blijft de regie voeren maar kan de adviespool consulteren of specialist inschakelen
- Het gebiedsteam krijgt een mandaat voor het verstrekken van lichte vormen van ondersteuning/voorzieningen. Er wordt een maximum bedrag bepaald, of er wordt een lijst opgesteld met gemandateerde voorzieningen
- Op termijn krijgt het gebiedsteam een budget met resultaatverplichtingen

WAT DOET HET GEBIEDSTEAM NIET?

- Geen opsporingstaken in de handhaving
- Geen financieel-administratieve taken. Hieronder wordt verstaan de claimbeoordeling van uitkeringen en de afhandeling van te verstrekken voorzieningen. Dit gebeurt in de gemeentelijke backoffice
- Handelingen waarvoor juridisch mandaat nodig is (bijvoorbeeld jeugdbescherming, jeugdreclassering)
- Behandeling/handeling waarvoor specialistische kennis noodzakelijk is (BIG-registratie/medisch/psychiatrische (be-)handelingen)

AANSTURING GEBIEDSTEAMS

Een gebiedsteam zal gaan werken onder leiding van een teammanager van één van de deelnemende organisaties. Dit kan ook de gemeente zijn. De teammanager richt zich op functioneel leiding geven, geeft coaching, stuurt het proces aan en is verantwoordelijk voor het budget.

De teammanager kan:

1. In dienst zijn van één van de deelnemende instellingen;
2. In dienst zijn van de gemeente;
3. In dienst zijn van een aparte rechtspersoon (stichting of coöperatie) die het gebiedsgericht werken voor de gemeenten uitvoert.

Een andere mogelijkheid is dat het gebiedsteam een zelfsturend team wordt. In de pilot Buurtzorg Jong (Bolsward) wordt hiermee proefgedraaid. De professionals regelen binnen het team zelf de organisatie.

Over de aansturing van de gebiedsteam moet nog een definitieve keuze worden gemaakt. Op basis van de huidige inzichten gaat een voorkeur uit naar gemeentelijke regie op de gebiedsteams. De definitieve keuze wordt voorgelegd in de beleidsnota gebiedsgericht werken.

ORGANISATIEVORM GEBIEDSTEAMS

Bij de start van de gebiedsteams wordt gekozen voor samenwerkingsafspraken en nog niet voor een nieuwe juridische entiteit. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst. Voor deze vorm wordt gekozen om het gebiedsgericht werken maximaal te kunnen ontwikkelen.

In de overeenkomst worden goede afspraken gemaakt over wederzijdse inzet, rollen, taken en verantwoordelijkheden. Verder maken de organisaties afspraken over de te hanteren methodiek, instrumenten en scholing van de gebiedswerkers. Er worden indicatoren afgesproken en subsidie- en resultaatafspraken gemaakt. Na de ontwikkelperiode van één tot twee jaar, wordt op basis van een evaluatie de juridische vorm en aansturing bepaald. Hiervoor zijn verschillende vormen mogelijk: coöperatie, stichting, gemeentelijke uitvoeringsorganisatie etc.

Vanaf het voorjaar van 2014 willen we gaan starten met gebiedsteams in het landelijk en stedelijk gebied. Voor het landelijk gebied willen we starten in Littenseradiel en het stedelijk gebied in een aantal wijken van Sneek.

3.2 ADVIESPOOL

Voor ondersteuning, advisering en coaching van de professionals in de gebiedsteams willen we een adviespool opzetten. De adviespool werkt bovenlokaal voor alle gebiedsteams, bij voorkeur voor de gehele regio (Littenseradiel, Súdwest-Fryslân en De Friese Meren).

Daarnaast is een belangrijke functie van de adviespool de verplichte consultatie bij het aanvragen van duurdere specialistische vormen van zorg. Hiermee is er sprake van een onafhankelijke toets en wordt voorkomen dat er te snel of juist te lang wordt gewacht met het inschakelen van specialistische hulp.

De adviespool bestaat uit een onafhankelijke pool van professionals die op afroep beschikbaar zijn. De pool wordt zo samengesteld dat zij alle doelgroepen in het sociale domein kunnen bedienen. Qua samenstelling wordt gedacht aan:

- Arbo-deskundige (voor bepalen arbeidscapaciteit door middel van arbeidskundig onderzoek en dergelijke)
- Medicus bijvoorbeeld jeugdarts en/of kinderarts, psychiater, geriater
- Gedragswetenschappers (orthopedagoog, psycholoog)
- Verslavingsdeskundige

3.3 SPECIALISTISCHE ONDERSTEUNING/ZORG

Soms is er toch specialistische ondersteuning/zorg met indicatie van de adviespool nodig. Het ingewonnen advies wordt afgestemd met de gebiedswerker, die de regie blijft voeren. Vervolgens kan de inwoner kiezen uit een aantal organisaties waar de gemeente een raamovereenkomst mee afsluit (zie verder: Hoofdstuk 5 Sturing en financiering).

De inzet van de specialistische ondersteuning en zorg vindt zo kort mogelijk plaats en in samenspraak met de gebiedswerker. Er worden in het ondersteuningsplan afspraken gemaakt over de afschaling/beëindiging van deze specialistische zorg.

3.4 BACKOFFICE

Het gaat hier om een gemeentelijke backoffice die de -beoordeling en administratieve verwerking, uitbetaling, controle, monitoring, toezicht en handhaving van de geadviseerde voorzieningen door de gebiedsteams 3D-breed tot haar takenpakket heeft. Ook de beleidsvorming, waaronder preventiebeleid, beleid op het terrein van vrijwilligerswerk en mantelzorg, maakt onderdeel uit van de backoffice.

Het gebiedsgericht werken is schematisch weergegeven in bijlage 2 van de koersnota.

3.5 CONSEQUENTIES VOOR DE BESTAANDE INFRASTRUCTUUR

Het gebiedsgericht werken heeft gevolgen voor de bestaande infrastructuur. Voorkomen moet worden dat bestaande structuren naast de nieuwe werkwijze komen te staan. In principe komt de nieuwe structuur van het gebiedsgericht werken in plaats van de bestaande structuur. Voordat wij de oude structuren afbouwen, moeten de taken van de oude structuren goed geborgd zijn in het gebiedsgericht werken. Dit kan ertoe leiden dat in de beginperiode op onderdelen twee verschillende structuren naast elkaar functioneren. Goede afspraken zijn daarbij van groot belang.

CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN (CJG) ZWF

De goede aspecten van het CJG-model willen we behouden en verbinden met het gebiedsgericht werken. Er wordt toegewerkt naar integratie van de netwerkstructuur van het CJG met de gebiedsteams. Dit betekent dat het CJG als beeldmerk naar buiten niet meer gepromoot zal worden.

De bestaande samenwerking wordt echter gehandhaafd. De CJG contactstructuur met de vindplaatsen, door middel van contactpersonen in de kinderopvang/peuterspeelzalen,

het primair - en voortgezet onderwijs (IZO-Intern Zorg Overleg) willen we in stand houden en zelfs op onderdelen versterken.

(PASSEND) ONDERWIJS

We willen in gesprek met het onderwijs¹ (primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs) over hoe passend onderwijs en gebiedsgericht werken met elkaar kunnen worden verbonden. Voorkomen moet worden dat er twee structuren naast elkaar functioneren zonder afstemming en overleg. Uitgangspunt is namelijk één huishouden, één plan, één aanpak, ook op school.

RMC/LEERPLICHT

RMC is een regionale voorziening voor de samenwerkende gemeenten in Zuidwest Fryslân. De begeleiding van voortijdig schoolverlaters is dermate specialistisch van aard dat onderbrenging in de gebiedsteams niet voor de hand ligt. De samenwerking met de gebiedsteams moet wel nader worden uitgewerkt. De positie van de leerplichtambtenaar is hierbij een aandachtspunt. Op basis van de sociale index is het mogelijk dat de leerplichtambtenaar in bepaalde clusters onderdeel uitmaakt van het gebiedsteam.

JEUGDGEZONDHEIDSZORG (JGZ)

De JGZ met haar wettelijke verplichte basistakenpakket wordt gezien als een voorliggende algemeen toegankelijke voorziening. De JGZ werkt vindplaatsgericht vanuit de consultatiebureaus, op kinderopvanglocaties en op scholen. De JGZ-medewerker maakt geen onderdeel uit van het gebiedsteam maar werkt wel intensief samen met het gebiedsteams. De jeugdarts van de JGZ zal mogelijk onderdeel gaan uitmaken van de adviespool.

Het aanvullende pakket van de JGZ wordt gezien als een vorm van specialistisch aanbod en vergeleken met de andere specialistische jeugdzorgaanbieders.

VTO-TEAM

Het VTO-team (Vroegtijdig onderkennen van ontwikkelings- en/of gedragsproblematiek) signaleert ontwikkelingsstoornissen bij kinderen tussen de 0 en 5 jaar. Het is een samenwerkingsverband van een aantal jeugdzorgprofessionals. De insteek is dat de deskundigheid van het VTO-team ondergebracht gaat worden bij de gebiedsteams en de adviespool en daardoor geborgd blijft. Mogelijk dat een deel van de expertise ondergebracht gaat worden bij een te ontwikkelen regionaal/provinciaal kenniscentrum.

SOCIAAL TEAM

Het Sociaal Team is een samenwerkingsverband van een aantal organisaties in de 1^e en 2^e lijn die met name bij multiprobleem situaties worden ingezet. Zij maken afspraken stemmen af en stellen een plan van aanpak op om de problematiek aan te pakken.

Ook het ondersteunen van multiprobleemsituaties behoort tot de taken van het gebiedsteam. De verwachting is dat bij goed functioneren van het gebiedsteam, het Sociaal Team als netwerkorganisatie niet meer nodig is. We kiezen ervoor om het Sociaal Team in eerste instantie naast het gebiedsgerichte team te laten bestaan, totdat in de uitvoeringspraktijk is aangetoond dat het gebiedsgerichte team het takenpakket adequaat heeft overgenomen.

GEMEENTELIJKE LOKETTEN

Het gebiedsgerichte team wordt gepositioneerd als de toegangspoort voor alle vormen van ondersteuning. Daarnaast kan de inwoner informatie en advies verkrijgen via de website en het KCC. Dit leidt ertoe dat instandhouding van fysieke gemeentelijke loketten op het sociaal domein minder van belang wordt. De fysieke Wmo- en inkomensloketten komen op termijn te vervallen.

¹ Deze afspraken betreffen ook het samenwerkingsverband Fultura, waaronder het Zorg Advies Team. Dit is een zorgstructuur van gezamenlijke schoolbesturen in het voortgezet onderwijs.

LOKETTEN VAN HUIDGE (1^E EN 2^E LIJNS) AANBIEDERS

De loketten die door de gemeente worden gesubsidieerd komen te vervallen. Hierbij wordt met name gedacht aan het loket van het Algemeen Maatschappelijk Werk en de toegang van MEE. Zij worden onderdeel van het gebiedsteam.

De informatiepunten zoals onder andere de Stipepunten en de Papierwinkel zijn voorzieningen met betrekking tot de informele zorg die gaan samenwerken met de gebiedsteams. Over de invulling van deze voorzieningen en de verspreiding daarvan over de clusters wordt nog apart beleid opgesteld.

WIJK- EN DORPSCOÖRDINATOREN

Deze medewerkers van de gemeente zijn het aanspreekpunt voor de dorpsbelangen, wijkplatforms en individuele inwoners van de clusters. Op dit moment zijn zij vooral gericht op de fysieke voorzieningen in de wijk. Dat er een verbinding met de gebiedsteams noodzakelijk is, is duidelijk. Het staat nog ter discussie hoe die verbinding er straks uit zal moeten zien, of zij integraal onderdeel uit gaan maken van het gebiedsteam of niet.

HUISARTS/ JEUGDARTS/ MEDISCH SPECIALIST

De huisarts, jeugdarts en medisch specialist houden op grond van de nieuwe wetgeving een belangrijke rol als 1^e lijnsvoorziening en doorverwijzer naar diverse vormen van specialistische zorg.

In november 2012 heeft de Landelijke Vereniging van Huisartsen zijn toekomstvisie op de huisartsenzorg in 2022 geformuleerd. De ambities en uitgangspunten in deze visie sluiten aan bij het gedachtengoed van het gebiedsgericht werken van de gemeenten. Het is zaak om de komende maanden te werken aan goede samenwerkingsafspraken met de zorgsector. De provinciale pilot sociaal medische 1e lijn zal hier het voortouw in gaan nemen.

Eén van de afspraken die de gemeente zou willen maken is dat de ingeschakelde specialist te allen tijde in contact treedt met het gebiedsteam om de werkwijze van "één huishouden, één plan, één aanpak, ook op school" daadwerkelijk gestalte te gaan geven. Bij de aanbesteding van de zorginkoop zal deze voorwaarde opgenomen kunnen worden in het inkoopbestek.

PILOTS

In het kader van het gebiedsgericht werken worden ook pilots uitgevoerd. Dit zijn onder andere de pilots Buurtzorg Jong, Pastiel en informele zorg. De resultaten van deze pilots worden meegenomen bij de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken.

3.6 KOERSBESLUITEN:

10. Gebiedsgericht werken is een ontwikkeltraject. Werkende weg kunnen zaken worden aangepast. Er wordt gekozen voor de in deze notitie genoemde uitgangspunten, functies, samenstelling en werkwijze.
11. Het gebiedsteam werkt onder leiding van een teamleider van één van de deelnemende instellingen.
12. Bij de start van de gebiedsteams wordt gekozen voor samenwerkingsafspraken en nog niet voor een nieuwe juridische entiteit. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst. De afspraken worden gemaakt over wederzijdse inzet, rollen, taken, middelen en verantwoordelijkheden.
13. Er komt een onafhankelijke adviespool voor advisering, ondersteuning en coaching van de gebiedsteams en voor een onafhankelijke consultatie van specialistische zorg. Bij voorkeur wordt dit een regionale adviespool (samen met De Friese Meren).
14. De gemeente sluit een raamovereenkomst met een aantal instellingen (groot en klein) voor specialistische zorg. Bij de wijze van inkoop staat de keuzevrijheid van de inwoner centraal.

15. Er komt een gemeentelijke backoffice voor de beleidsvorming/bijstelling (waaronder het preventieve beleid), beoordeling, administratieve verwerking, uitbetaling, controle, monitoring, toezicht en handhaving.
16. De volgende huidige netwerken/loketten worden gefaseerd geïntegreerd in de gebiedsteams en/of adviespool: CJG, VTO-team, Sociaal Team, gemeentelijke Wmo en inkomensloketten, Algemeen maatschappelijk werk loket en de toegang MEE.

3.7 NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Verbinding (passend) onderwijs en gebiedsteams.
- Positie van RMC en leerplicht.
- Positie van wijk- en dorpscoördinatoren.
- Positie van de huisartsen/praktijkondersteuners/wijkverpleegkundigen.
- Samenwerkingsafspraken met de Papierwinkel en Stipepunten.

HOOFDSTUK 4 VERNIEUWING VAN HET ONDERSTEUNINGSAANBOD

4.1 ÉÉN ONDERSTEUNINGSPLAN PER HUISHOUDEN

Een ondersteuningsplan is een samenhangend pakket van ondersteuning, zorg en hulpverlening op het gehele sociale domein voor een huishouden. Daarbij is zeer belangrijk dat het zelforganiserend en zelfoplossend vermogen van de gezinsleden en het netwerk maximaal en optimaal wordt ingezet. Het ondersteuningsplan is gericht op het boeken van resultaten op het gebied van zelfredzaamheid, participatie, gezonde ontwikkeling/leefomgeving en daadwerkelijke ondersteuning en bescherming voor wie dat nodig heeft. Het ondersteuningsplan wordt samen met de inwoner opgesteld.

In de nieuwe sociale infrastructuur starten we met een integrale beoordeling van de situatie en het maken van een ondersteuningsplan: één huishouden, één plan, één aanpak, ook op school. Dit is anders dan in de huidige situatie, waar voor elke vorm van hulpverlening een indicatie nodig is en er verschillende ondersteuningsplannen zijn.

Het ondersteuningsplan bestaat waar mogelijk uit zelfredzaamheid en/of samenredzaamheid, uit algemene voorzieningen en collectieve voorzieningen en waar nodig uit individuele voorzieningen. (Een overzicht van algemene, collectieve en individuele vormen van ondersteuning is opgenomen bijlage 2). Formele en informele vormen van ondersteuning worden gecombineerd. Regelmatig vindt er een vervolgesprek plaats om te evalueren of het afgesproken plan nog steeds passend is.

4.2 ONTSCHOTTEN EN VERNIEUWEN

Een belangrijke uitdaging ligt in het ontschotten en vernieuwen van het huidige aanbod. Daar waar gaten of overlappingsen in het huidige aanbod zijn of worden ontdekt, wordt het aanbod aangepast of aangevuld, zodat het aanbod een oplossing biedt voor de ondersteuningsvraag van de inwoner. Ook wordt gekeken of het aanbod aangepast kan worden, zoals een aanbod voor beschut werken en (arbeidsmatige) dagbesteding of het vervoer van doelgroepen (sociale werkvoorziening, Wmo-vervoer, leerlingenvervoer, het vervoer naar begeleiding en het vervoer bij de jeugdzorg).

Om de vernieuwing van het zorgaanbod te stimuleren lopen er al pilots op de terreinen van vervoer, dagbesteding, formele en informele zorg. Daarnaast zijn zorgaanbieders bezig met het vernieuwen van het aanbod. Ook de resultaten van deze pilots worden meegenomen bij de ontwikkeling van beleid.

4.3 KWALITEIT

Hoe de gemeente kwaliteit bewaakt en bevordert, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de nieuwe wet en regelgeving. Daarnaast kan de gemeente aanvullende lokale kwaliteitseisen opstellen.

4.4 KOERSBESLUITEN

17. Onder ondersteuningsplannen verstaan wij een samenhangend pakket van ondersteuning, zorg en hulpverlening op het gehele sociale domein.
18. In de nieuwe sociale infrastructuur starten we met een integrale beoordeling van de situatie en het maken van één plan per huishouden. Het plan bestaat waar mogelijk uit zelfredzaamheid en/of samenredzaamheid, uit algemene voorzieningen, collectieve voorzieningen en waar nodig uit individuele voorzieningen. De ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij de inwoner georganiseerd en aangeboden.
19. Het ondersteuningsaanbod wordt waar nodig vernieuwd zodat het efficiënter is en aansluit aan bij de wensen en behoeften van de inwoner. De kwaliteitseisen worden voor een belangrijk deel bepaald door wet- en regelgeving. Daarnaast kunnen er lokale kwaliteitseisen worden opgesteld.

4.5 NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Vernieuwing van het aanbod in co-creatie met zorgaanbieders en inwoners.
- Het opstellen van eventuele lokale kwaliteitseisen aanvullend op de wettelijke eisen.

HOOFDSTUK 5 FINANCIERING, STURING, KWALITEIT EN VERANTWOORDING

In dit hoofdstuk willen we een aantal koersbesluiten nemen aangaande de sturing, financiering en verantwoording.

5.1. FINANCIERING

BEKOSTIGINGSVORMEN

Er zijn grofweg drie soorten bekostigingsvormen te onderscheiden:

- Functiegerichte bekostiging: bekostiging op basis van beschikbaar stellen van dienst/functie
- Prestatiegerichte bekostiging: bekostiging op basis van uitgevoerde activiteit
- Resultaatgerichte bekostiging: bekostiging op basis van gerealiseerde resultaat

Onze gemeenten willen in principe toewerken naar resultaatgerichte bekostiging, tenzij:

- het aantal cliënten te beperkt is,
- het aantal leveranciers beperkt is,
- de benodigde ondersteuning sterk specialistisch is en/ of
- het (veiligheids)risico te hoog is.

GEBIEDSTEAM

- Het gebiedsgerichte team gaat in de toekomst werken met een nader vast te stellen budget, waarbij gewerkt wordt met het principe van resultaatgerichte financiering;
- De huidige en toekomstige ondersteuningsvraag is nu nog lastig in te schatten. In Súdwest-Fryslân en Littenseradiel is nog niet veel ervaring opgedaan met gebiedsgericht werken. Daarom kunnen er nu nog geen kwantitatieve resultaten worden geformuleerd. Bij de start wordt daarom gekozen voor functiegerichte subsidiering van de gebiedsteams (middels convenantsamenwerking, zie ook H3 - organisatievorm).
- Bij resultaatgerichte financiering worden vooraf afspraken gemaakt over te realiseren maatschappelijke effecten: is een persoon geholpen of is bij een groep personen verbetering opgetreden;
- We bouwen bijvoorbeeld een prikkel in om het aantal verwijzingen naar duurdere zorg te ontmoedigen;
- Is het resultaat niet gehaald dat kan dit minder budget betekenen voor het team;
- Is het resultaat positief dan kan dit meer budget betekenen voor het team;
- Periodiek dient verantwoording te worden afgelegd aan de hand van een set nog nader vast te stellen indicatoren.
- Hoe de maatschappelijke effecten moeten worden gemeten en welke indicatoren daarbij leidend zijn is nog in ontwikkeling.

ADVIESPOOL

De wijze van bekostiging van de adviespool moet nog worden bepaald (inkoop of subsidie). De voorkeur gaat uit naar inkoop/offerte traject met contracteren. De verwachting is dat de markt met een constructie komt voor advies en consultancydiensten op het Sociaal Domein, die gemeenten kunnen inkopen.

SPECIALISTISCH AANBOD (REGIONAAL)

Als er specialistische ondersteuning nodig is, kan de inwoner bepalen bij wie hij deze ondersteuning wil afnemen. De inwoner kan straks kiezen tussen een persoonsgebonden budget of zorg in natura. Bij zorg in natura kan gekozen worden uit een aantal instellingen waar onze gemeenten een raamovereenkomst mee afsluiten. Hierbij wordt gekozen voor inkoop/aanbesteding met raamcontracten zoals dat nu al werkt bij huishoudelijke hulp. Grote en kleine aanbieders kunnen hun diensten aanbieden binnen de wettelijke en eventuele aanvullende kwaliteitseisen. In een virtuele omgeving kunnen grote en kleine gecontracteerde aanbieders hun diensten presenteren. De hulpvrager kiest met ondersteuning van de professional in het gebiedsgerichte team.

PROVINCIALE VOORZIENINGEN

In het kader van de transitie jeugdzorg en AWBZ worden op provinciaal/regionaal niveau een aantal instellingen en functies/producten gezamenlijk georganiseerd en ingekocht omdat dit wettelijk verplicht is en/of omdat hiervoor zeer specifieke deskundigheid voor vereist is. De lijst van deze instellingen en hun aanbod wordt op regionaal/provinciaal bepaald.

Vanwege het beperkt aantal cliënten, het beperkte aanbod aan specialistische voorzieningen, het (veiligheids)risico dat bij bepaalde vormen van zorg komt kijken en de hoogte van de daarbij behorende kosten is er gekozen voor functiegerichte bekostiging. Gemeenten in Fryslân bekostigen dit type zorg gezamenlijk naar rato van inwonertal.

Om er voor te zorgen dat er zo weinig mogelijk inwoners gebruik maken van dit type zorg wordt er gewerkt met een bonus-malus systeem. Gemeenten die veel inwoners naar specialistische zorg doorzetten zullen op den duur meer moeten bekostigen. Gemeenten die minder gebruik maken van specialistische zorg naar rato van inwonertal op den duur minder hoeven te bekostigen. Het loont dus om als gemeente het voorliggende veld goed op orde te hebben.

PERSOONSGEBONDEN BUDGET (PGB)

De wettelijke kaders en mogelijkheden omtrent het PGB zijn nog niet helemaal helder. In principe zijn wij als gemeenten positief over het Persoonsgebonden budget, omdat dit de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de hulpvrager zou kunnen versterken. Wij zullen de discussie over de wettelijke kaders volgen en te zijner tijd een besluit nemen.

5.2. STURING

DOORREKENING MAKEN

De gemeenten willen zo snel mogelijk een berekening maken van de kosten van de nieuwe sociale infrastructuur en de daarbij horende ondersteuning. Nog los van inzicht in de wetgeving is inzicht nodig in de toekomstige budgetten en in de huidige en toekomstige ondersteuningsvraag. Dat inzicht is er nog niet en zal naar verwachting geleidelijk worden geboden.

Het voornemen is om een rekenmodel met variabelen te ontwikkelen waarmee de doorrekening kan worden uitgevoerd.

De doorrekening volgt globaal een aantal stappen:

- Uitvoeren van een scan per gebiedscluster voor inzicht in huidige zorgvraag
- Bepalen van benodigde inzet in gebiedsgerichte teams
- Bepalen van huidige inzet via bestaande subsidies
- Onderzoek naar benodigde inzet voor aanvullende ondersteuning
- Onderzoek naar overgangsmaatregelen: bestaande indicaties en overgangsregelingen.

5.3 KWALITEIT EN VERANTWOORDING

Verantwoording heeft betrekking op de kwaliteit en de financiële en inhoudelijke resultaten. Belangrijk in de nieuwe sociale infrastructuur is ruimte voor vertrouwen in inwoners en de professionals. Onze gemeenten kiezen niet voor het dichttimmeren en voor minutieuze verantwoordingssystemen. Tegelijk is het van belang om zorgvuldig om te gaan met publieke middelen.

Een goede vorm van verantwoording richting de inwoners, gemeente en de politiek is dus onontbeerlijk. Veel ruimte aan de voorkant, maar aan de achterkant voldoende inzicht in de bestedingen en voldoende controle mogelijkheden.

Naast de wettelijke kwaliteitseisen (die nu nog niet zijn vastgesteld) wordt klanttevredenheid gezien als een belangrijke kwaliteitsindicator. In overleg met inwoners, advies- en cliëntenraden en aanbieders gaan we bepalen op welke wijze de klanttevredenheid wordt gemeten. Waar mogelijk maken wij gebruik van reeds ontwikkelde en goed werkende meetinstrumenten. Wij zijn ons er van bewust dat er ook zaken zijn waarbij de professional juist handelt, terwijl de cliënt uiterst ontevreden is (denk aan het doen van zorgmelding n.a.v. kindermishandeling of bedreigde ontwikkeling).

5.4. KOERSBESLUITEN

20. Onze gemeenten werken stapsgewijs toe naar resultaatgerichte bekostiging uitgezonderd een aantal specifieke vormen van zorg die op lokaal/regionaal niveau niet te realiseren zijn.
21. Gebiedsteams krijgen via subsidie een eigen budget tot hun beschikking (middels convenantsamenwerking).
22. Voor het specialistische aanbod wordt gekozen voor inkoop middels raamcontracten.
23. Er is een aantal provinciale voorzieningen dat op provinciaal niveau wordt ingekocht. Er wordt gewerkt met een bonus-malus systeem.
24. Onze gemeenten kiezen voor een zorgvuldige verantwoording met ruimte aan de voorkant, inzicht in de bestedingen en controle aan de achterkant.

5.5 NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE

- De wijze van bekostiging van de adviespool.
- Welke voorzieningen, functies en producten op regionaal/provinciaal niveau worden ingekocht en de wijze waarop.
- Keuzes maken met betrekking tot het Persoonsgebonden Budget. De wettelijke kaders zijn hiervoor een noodzakelijke randvoorwaarde.
- Een doorrekening maken van de kosten van de nieuwe sociale infrastructuur. Randvoorwaarden hiervoor zijn: inzicht in budgetten, wettelijke kaders, huidige en toekomstige ondersteuningsvraag.
- Kwaliteitseisen.
- Wijze waarop klanttevredenheid wordt gemeten.
- Verantwoordingssysteem en indicatoren uitwerken.

HOOFDSTUK 6 VERVOLGSTAPPEN EN TIJDPAD

Na de bestuurlijke en politieke besluitvorming over deze koersnota in januari 2014 zullen we over de koers in gesprek gaan met onze inwoners en de diverse lokale aanbieders. Hierbij zal met name de eigen kracht en het gebiedsgericht werken aandacht krijgen. Aan de hand van de uitkomsten van deze bijeenkomsten zullen wij in de loop van 2014 een aantal beleidsnota's op deelterreinen verschijnen en daaropvolgend de nodige uitvoeringsplannen en verordeningen.

Wij zullen verder nog enkele andere belangrijke stappen moeten nemen om op 1 januari 2015 aan de slag te gaan met de nieuwe wijze van werken. Zo moet het aantal gebiedsgerichte teams nog worden vastgesteld evenals de samenstelling ervan. De planning is erop gericht de teams op 1 januari 2015 operationeel te hebben. Tegelijkertijd zal ook de samenstelling van het (regionale) adviespool gereed moeten zijn. Parallel daaraan wordt gewerkt aan de aanbesteding van de specialistische zorg. Dit proces, dat direct na de jaarwisseling zal starten, moet eind oktober 2014 afgerond zijn.

Intensief betrekken

In korte tijd wordt veel ontwikkeld en moeten veel besluiten worden genomen. Daarom is het essentieel dat inwoners, raadsleden, Advies- en cliëntenraden en aanbieders zo goed als mogelijk geïnformeerd zijn over het proces, de planning en inhoud. Tijdige en regelmatige informatievoorziening is de basis, maar er is meer nodig. De gemeenten kunnen de nieuwe sociale infrastructuur alleen maar vormgeven samen met haar inwoners en organisaties. De gemeenten betrekken hiervoor onder andere de expertteams.

SAMENVATTING

In deze koersnota zijn per hoofdstuk koersbesluiten en zaken die nader uitgewerkt moeten worden, benoemd. Hieronder volgt een overzicht.

HOOFDSTUK 1 VISIE, ROL EN NA TE STREVEN TRANSFORMATIE-EFFECTEN

KOERSBESLUITEN

1. De rol van de gemeente is die van vertrouwen, loslaten, ruimte geven en waar nodig faciliteren.
2. Een andere houding bij ambtenaren en professionals is nodig: luisteren, doorvragen, minder overnemen/hulpverlenen maar 'bijspringen'.
3. Ingestemd wordt met de geformuleerde transformatie-effecten per speerpunt en voor het onderdeel sturing, financiering en verantwoording.

NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Meetbare indicatoren ontwikkelen die aansluiten bij de geformuleerde transformatie-effecten.

HOOFDSTUK 2 STIMULEREN EIGEN KRACHT EN VERSTERKEN VAN DE BASIS

KOERSBESLUITEN:

4. Inwoners zijn in principe zelf verantwoordelijk voor de oplossing van hun probleem.
5. Er wordt aangesloten bij de eigen kracht van inwoners en hun omgeving.
6. Er wordt ingezet op preventie, vroegsignalering en maatwerk.
7. Er wordt geleidelijk toegewerkt naar een basisinfrastructuur per cluster van algemene en collectieve voorzieningen. Die kunnen per cluster verschillen en worden samen met de inwoners vastgesteld.
8. In ieder geval wordt er een goede digitale infrastructuur ontwikkeld waarmee inwoners een antwoord krijgen op hun vraag of waar zij met andere inwoners in contact komen die ondersteuning kunnen bieden.
9. Algemene en collectieve voorzieningen krijgen voorrang op individuele voorzieningen.
10. Er is een onafhankelijke beoordeling van individuele voorzieningen.

NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Samen met inwoners nadenken over de benodigde basisinfrastructuur per cluster.
- Ideeën ophalen bij inwoners voor de gewenste digitale infrastructuur.
- Ideeën ophalen om zowel de zelfredzaamheid als ook de samen-redzaamheid te faciliteren en/of te bevorderen.
- Goed functionerende netwerken traceren en succesfactoren benutten.

HOOFDSTUK 3 TOELEIDING EN GEBIEDSGERICHT WERKEN

KOERSBESLUITEN

10. Gebiedsgericht werken is een ontwikkeltraject. Werkende weg kunnen zaken worden aangepast. Er wordt gekozen voor de in deze notitie genoemde uitgangspunten, functies, samenstelling en werkwijze.
11. Het gebiedsteam werkt onder leiding van een teamleider van één van de deelnemende instellingen.
12. Bij de start van de gebiedsteams wordt gekozen voor samenwerkingsafspraken en nog niet voor een nieuwe juridische entiteit. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst. De afspraken worden gemaakt over wederzijdse inzet, rollen, taken, middelen en verantwoordelijkheden.
13. Er komt een onafhankelijke adviespool voor advisering, ondersteuning en coaching van de gebiedsteams en voor een onafhankelijke consultatie van specialistische zorg. Bij voorkeur wordt dit een regionale adviespool (samen met De Friese Meren).
14. De gemeente sluit een raamovereenkomst met een aantal instellingen (groot en klein) voor specialistische zorg. Bij de wijze van inkoop staat de keuzevrijheid van de inwoner centraal.

15. Er komt een gemeentelijke backoffice voor de beleidsvorming/bijstelling (waaronder het preventieve beleid), beoordeling, administratieve verwerking, uitbetaling, controle, monitoring, toezicht en handhaving.
16. De volgende huidige netwerken/loketten worden gefaseerd geïntegreerd in de gebiedsteams en/of adviespool: CJG, VTO-team, Sociaal Team, gemeentelijke Wmo en inkomensloketten, Algemeen maatschappelijk werk loket en de toegang MEE.

3.7 NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Verbinding (passend) onderwijs en gebiedsteams.
- Positie van RMC en leerplicht.
- Positie van wijk- en dorpscoördinatoren.
- Positie van de huisartsen/praktijkondersteuners/wijkverpleegkundigen.
- Samenwerkingsafspraken met de Papierwinkel en Stipepunten.

HOOFDSTUK 4 VERNIEUWING VAN HET ONDERSTEUNINGSAANBOD

KOERSBESLUITEN

17. Onder ondersteuningsplannen verstaan wij een samenhangend pakket van ondersteuning, zorg en hulpverlening op het gehele sociale domein.
18. In de nieuwe sociale infrastructuur starten we met een integrale beoordeling van de situatie en het maken van één plan per huishouden. Het plan bestaat waar mogelijk uit zelfredzaamheid en/of samenredzaamheid, uit algemene voorzieningen, collectieve voorzieningen en waar nodig uit individuele voorzieningen. De ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij de inwoner georganiseerd en aangeboden.
19. Het ondersteuningsaanbod wordt waar nodig vernieuwd zodat het efficiënter is en aansluit aan bij de wensen en behoeften van de inwoner. De kwaliteitseisen worden voor een belangrijk deel bepaald door wet- en regelgeving. Daarnaast kunnen er lokale kwaliteitseisen worden opgesteld.

NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE:

- Vernieuwing van het aanbod in co-creatie met zorgaanbieders en inwoners.
- Het opstellen van eventuele lokale kwaliteitseisen aanvullend op de wettelijke eisen.

HOOFDSTUK 5 FINANCIERING, STURING, KWALITEIT EN VERANTWOORDING

KOERSBESLUITEN

20. Onze gemeenten werken stapsgewijs toe naar resultaatgerichte bekostiging uitgezonderd een aantal specifieke vormen van zorg die op lokaal/regionaal niveau niet te realiseren zijn.
21. Gebiedsteams krijgen via subsidie een eigen budget tot hun beschikking (middels convenantsamenwerking).
22. Voor het specialistische aanbod wordt gekozen voor inkoop middels raamcontracten.
23. Er is een aantal provinciale voorzieningen dat op provinciaal niveau wordt ingekocht. Er wordt gewerkt met een bonus-malus systeem.
24. Onze gemeenten kiezen voor een zorgvuldige verantwoording met ruimte aan de voorkant, inzicht in de bestedingen en controle aan de achterkant.

NADERE UITWERKING NODIG / CO-CREATIE

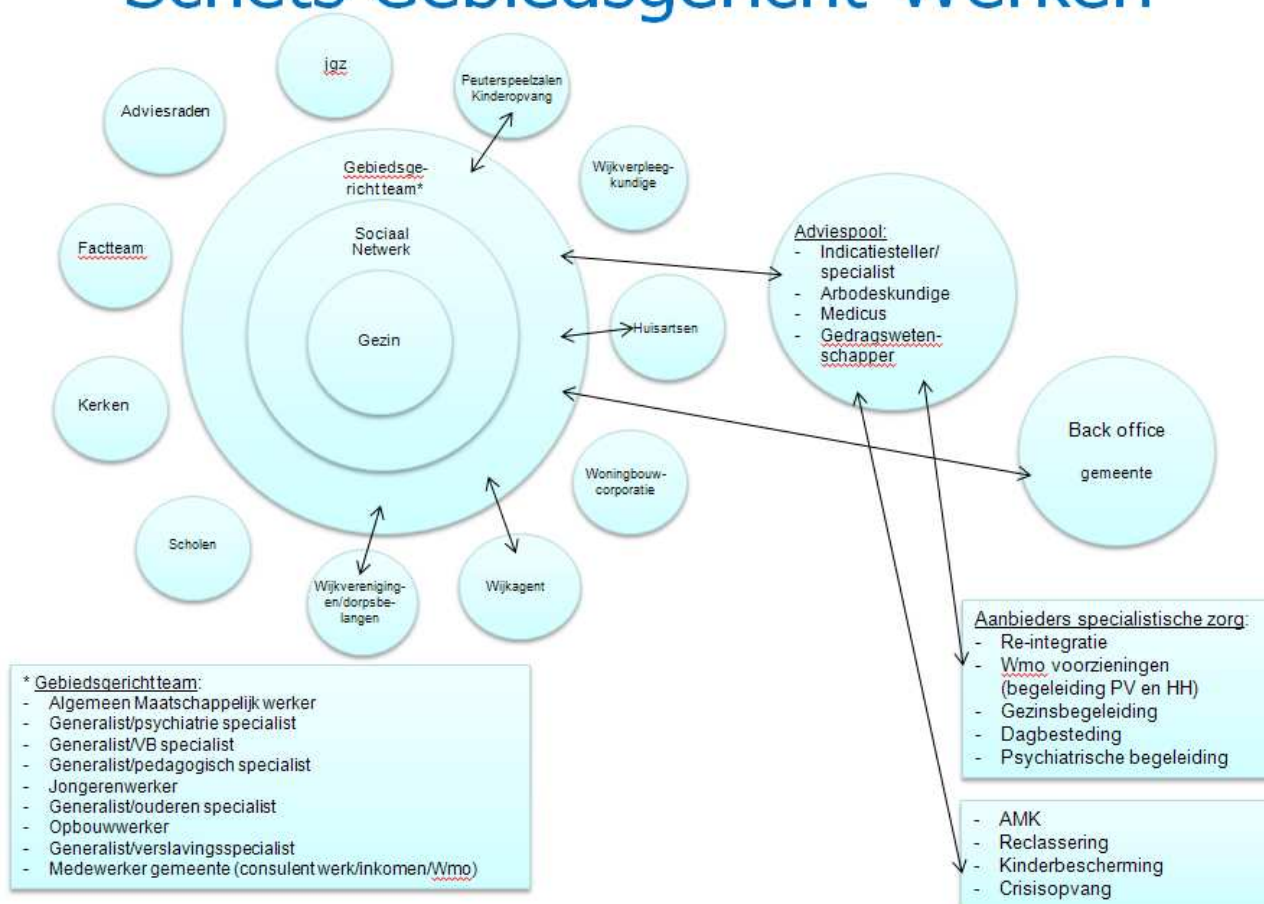
- De wijze van bekostiging van de adviespool.
- Welke voorzieningen, functies en producten op regionaal/provinciaal niveau worden ingekocht en de wijze waarop.
- Keuzes maken met betrekking tot het Persoonsgebonden Budget. De wettelijke kaders zijn hiervoor een noodzakelijke randvoorwaarde.
- Een doorrekening maken van de kosten van de nieuwe sociale infrastructuur. Randvoorwaarden hiervoor zijn: inzicht in budgetten, wettelijke kaders, huidige en toekomstige ondersteuningsvraag.
- Kwaliteitseisen.

- Wijze waarop klanttevredenheid wordt gemeten.
- Verantwoordingssysteem en indicatoren uitwerken.

BIJLAGE 1: CLUSTERINDELING VAN GEMEENTEN SÚDWEST-FRYSLÂN EN LITTENSERADIEL

Schets Gebiedsgericht Werken

BIJLAGE 3 VORMEN VAN ONDERSTEUNING

1. Oplossingen in eigen kring

Inwoner lost vraag zelf of binnen eigen netwerk op eventueel na advies en/of informatie

2. Algemene voorzieningen

Voorzieningen waar elke inwoner, soms tegen betaling, maar zonder indicatie, gebruik van kan maken. Relatief het goedkoopst, maar het minst toegesneden op een individuele vraag. Voorbeelden: vrijwillige hulp/ondersteuning, maaltijdservice, buurthuis (inloop en activiteiten), preventieve cursussen (budgetteren, opvoeden, solliciteren), zelfhulpgroepen, ondersteuning door wijkwerker, algemene opvoedondersteuning.

3. Collectieve voorzieningen

Voorzieningen die in een collectieve vorm worden uitgevoerd, maar waarvoor een individuele toekenning nodig is. Deze worden in een collectieve vorm uitgevoerd, daardoor goedkoper dan individuele voorzieningen. Voorbeelden: collectief vervoer, collectieve scootmobiel, in de toekomst bepaalde vormen van dagbesteding, re-integratieactiviteiten.

4. Individuele vormen van ondersteuning

Voorzieningen waarvoor een individuele toekenning nodig is, die individueel gefinancierd worden en die een individuele uitvoering kennen. Deze voorzieningen zijn optimaal toegesneden op de individuele vraag, maar wel duur. We maken onderscheid tussen lichte en zware individuele vormen van ondersteuning.

Voorbeelden van **lichte ondersteuning**: persoonlijke verzorging, specifieke begeleiding in de thuissituatie, Wmo-voorzieningen, kortdurende ambulante hulpverlening (waaronder ambulante jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-LVB).

Voorbeelden van **zware ondersteuning**: specialistische en/of zeer intensieve begeleiding in de thuissituatie, Jeugd-GGZ, jeugd-LVB, residentiële zorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming, pleegzorg. Deze laatste vormen van zware jeugdzorg worden in provinciaal verband georganiseerd en ingekocht.

5. Individuele ondersteuning door een andere instantie

Voorzieningen die alleen door een andere organisatie kunnen worden ingezet: intramurale verzorgings- of verpleeghuiszorg (AWBZ), Verpleging (Zvw), individuele schuldhulpverlening (), inkomensondersteuning/uitkering (UWV), domotica (Zvw).

BIJLAGE 4 SPECIFIEKE TAKEN PER TRANSITIE

In voorliggende koersnota staat de richting omschreven in de transformatie van het Sociaal domein. Daarnaast dienen er per transitie nog een aantal specifieke taken geregeld te worden voor 2015. Dit zijn:

JEUGDWET/ PASSEND ONDERWIJS

De Friese Gemeenten en de Provincie Fryslân en het Zorgkantoor hebben in 2012 besloten de krachten te bundelen in het transitietraject Jeugdzorg. De samenwerking is vastgelegd in een raamovereenkomst Zorg voor Jeugd in Fryslân. Er is in 2012 een kwartiermaker aangetrokken om de uitvoering van het procesplan Transitie Jeugdzorg ter hand te nemen. De kwartiermaker heeft met ondersteuning van de provinciale ambtelijke werkgroep het beleidskader geformuleerd in 'Zorg voor Jeugd Fryslân: op kompas invoegen en aansluiten'.

De planning van transitietraject Jeugdzorg is terug te vinden in de mijlpalenplanning van Bestemming naar vertrek' van maart 2013. In de mijlpalenplanning ligt de nadruk op de transitie van de jeugdzorg per 1-1-2015: welke acties moeten uitgevoerd zijn om de overdracht van taken van huidige uitvoerders naar de gemeenten zorgvuldig te laten gebeuren.

In het kader van de provinciale samenwerking Zorg voor Jeugd zijn de volgende items in voorbereiding:

INKOOP EN BEKOSTIGINGSMODEL EN ADMINISTRatieve ORGANISATIE VAN BOVENREGIONALE JEUGDHULP ALLE GEMEENTEN

De eerste modellen hierover gaan in de richting van cliëntvolgende arrangementen. Voor bestaande cliënten o.g.v. het overgangsrecht zullen separate afspraken gemaakt worden.

TRANSITIEARRANGEMENT EN OMVORMINGSPLAN:

Plannen gericht op continuïteit van zorg aan bestaande cliënten op 31-12-2014(overgangsrecht) en inperken van frictiekosten bij bestaande jeugdzorginstellingen. Het transitiearrangement is op 31-10-2013 opgeleverd. Het omvormingsplan wordt in het 1^e kwartaal van 2014 opgesteld.

ORGANISATIE JEUGDBESCHERMING EN JEUGDRECLASSERING:

De gemeenten in de drie noordelijke provincies onderzoeken de mogelijkheid om gezamenlijk bij 1 gecertificeerde organisatie de Jeugdbescherming (JB) en Jeugdreclassering(JR) onder te brengen.

De kwartiermakers van Fryslân, Drenthe en Groningen hebben een 1^e onderzoek gedaan naar de mogelijke scenario's.

Deze exercitie heeft voorts nog een drietal scenario's opgeleverd:

1. de uitvoering van JB en JR onderbrengen bij drie afzonderlijke organisaties per provincie;
2. de uitvoering van JB en JR voor Groningen en Drenthe combineren en voor Fryslân apart;
3. de uitvoering van JB en JR onderbrengen bij één gecertificeerde instelling voor 3 provincies gezamenlijk;

In alle drie de scenario's kan naast de JB/JR taken gekozen worden voor toevoeging van:

- AMHK
- casemanagement vrijwillig kader
- crisisinterventie

Bij alle drie scenario's stellen de gemeenten de voorwaarde dat de medewerkers lokaal in de gemeenten aanwezig/aanspreekbaar zijn. Fryslân heeft daarnaast een sterke voorkeur voor ongedeelde keten op het terrein van veiligheid. Het veiligheidshuis is hierbij een belangrijke speler.

Er is nog geen keuze gemaakt tussen de drie opties. Dat volgt in een later stadium.

VERTROUWENSPERSOON EN KLACHTENAFHANDELING

In opdracht van het Landelijk Transitiebureau Jeugd heeft BMC een advies uitgebracht over de toekomst en de inrichting van het vertrouwenspersoonswerk ovg de nieuwe Jeugdwet. Zoals bekend vraagt de wetgever aan gemeenten een onafhankelijk vertrouwenspersoon aan te stellen. Hierbij zijn drie scenario's ontwikkeld:

- Eén landelijke organisatie voor alle vertrouwenspersonen;
- Gemeenten organiseren de vertrouwenspersonenfunctie provinciaal;
- Elke gemeente of regio regelt de vertrouwenspersonenfunctie zelf.

De VNG-commissie Jeugd ziet het belang in van onafhankelijk vertrouwenswerk, juist in een fase van transitie. Daarom adviseert de commissie de vertrouwensfunctie voorlopig landelijk te gaan ontwikkelen en te financieren. Het voorstel dit te doen wordt binnenkort voorgelegd aan de ledenvergadering van de VNG.

In het kader van de regionale samenwerking met Littenseradiel en de Friese Meren niveau liggen nog de volgende taken:

- inkoop ambulante jeugdhulpverlening;
- inkoop/subsidiering van de regionale adviesfuncties jeugd
- opstellen van verordening Jeugd

AWBZ NAAR DE WMO

SAMENWERKING MET ZORGVERZEKERAARS EN AANBIEDERS

Het Zorgkantoor blijft verantwoordelijk voor de inkoop van de "kern"-AWBZ. Afstemming met het Zorgkantoor is voor de samenhang in de keten van groot belang. Op andere terreinen zoals bijvoorbeeld de preventie is afstemming met de zorgverzekeraars belangrijk, omdat de gemeente en de zorgverzekeraars elkaar hierin versterken en de zorgverzekeraars via haar financiering invloed heeft op de wijkgerichte gezondheidszorg (huisartsen, wijkverpleegkundige bijvoorbeeld).

MAATSCHAPPELIJKE OPVANG/BESCHERMD WONEN

Door inwoners zo lang mogelijk thuis te laten wonen, de extramuralisering van de zorg, is passende huisvesting van steeds groter belang. De samenwerking met de woningbouwverenigingen is hierbij van belang.

TOEGANKELIJKHEID VAN VOORZIENINGEN, DIENSTEN EN RUIMTEN VOOR MENSEN MET EEN HANDICAP

De gemeenten moeten zorg dragen voor de maatschappelijke ondersteuning en bevordert in dat verband goede toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een handicap en de zelfredzaamheid van participatie van personen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen, teneinde te bevorderen dat inwoners zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen.

ONDERSTEUNING MANTELZORG

De (h)erkenning, ondersteuning en waardering van de mantelzorger is in alle gevallen belangrijk. De mantelzorger is 'gesprekspartner aan de keukentafel'. De belasting van de mantelzorger komt hierin aan bod, inclusief ondersteuningsmogelijkheden voor de mantelzorger.

OMVORMING HULP IN HET HUISHOUDEN PER 2015

Naast het decentraliseren van enkele AWBZ taken worden er ook huidige gemeentelijke taken gewijzigd. De hulp bij het huishouden (Wmo) is vanaf 2015 alleen een voorziening voor de mensen die het echt nodig hebben en het niet kunnen betalen. Ook worden de bestaande regelingen voor financiële compensatie (o.a. de Wtcg, de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) afgeschaft. Deze worden vervangen door een vangnet voor de inwoners (de maatwerkvoorziening inkomensondersteuning) die kan aansluiten bij het gemeentelijke minimabeleid.

Al deze veranderingen moeten in samenhang met elkaar opgepakt worden. Dit is de enige manier om de financiële gevolgen van alle veranderingen voor zowel de gemeenten als de inwoners op te vangen. Dit betekent niet dat de veranderingen dan niet gevoeld worden. De uitvoering moet veranderen en dat wordt gemerkt.

OVERGANGSREGIME BESTAANDE CLIËNTEN ANALYSEREN EN PLAN OPSTELLEN

Op basis van de huidige AWBZ is er al een grote groep inwoners die een beroep doet op begeleiding en/of persoonlijke verzorging. Voor deze inwoners moet de overgang van de AWBZ naar de Wmo goed geregeld worden. In het wetsvoorstel is een aantal overgangsrechtbepalingen opgenomen.

INKOOP BOVENREGIONAAL/PROVINCIAAL

De gemeenten gaan afspraken maken met zowel kleine als grote aanbieders, met betrekking tot zorg in natura. Door te kiezen voor een persoonsgebonden of -volgend budget (let op, persoonsvolgend is niet mogelijk voor Wmo) kan de inwoner ook zelf de ondersteuning regelen en dus zelf kiezen voor een grote of kleine aanbieder en alles wat daar tussen in zit. Kleinere (zorg-)aanbieders kunnen zich collectief organiseren, maar dit is geen voorwaarde om partij te zijn bij de inkoop. De voorwaarden waaraan aanbieders moeten voldoen, werken de colleges van burgemeesters en wethouders in een later stadium (in subsidie-afspraken of in een bestek, maar ook in beleidsregels) uit.

SPECIFIEKE INKOOP/ SUBSIDIES AWBZ-WMO

Er zijn inwoners die een beroep doen op een hele specifieke vorm van ondersteuning die niet lokaal of zelfs niet regionaal geboden kan worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan inwoners met een zintuiglijke handicap. Deze ondersteuning wordt bovenregionaal (provinciaal of nog groter) ingekocht. Hiervoor maakt het college nog specifieke afspraken waarbij ze relevante cliëntenorganisaties zoals bijvoorbeeld Hoor Fryslân en Oogvereniging Nederland betreft.

WMO VERORDENING WMO-BESLUIT EN WMO-BELEIDSREGELS

Deze specifieke documenten worden in 2014 opgesteld.

PARTICIPATIEWET

DOELGROEPEN BELEID

De doelgroep van de Participatiewet bestaat uit mensen die zijn aangewezen op, al dan niet tijdelijke, ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of om aan het werk te komen. Het gaat om:

- Mensen die nu bijstand krijgen op grond van de WWB
- Mensen die niet meer kunnen instromen in de Wajong en WSW (mits zij aan de voorwaarden van de Participatiewet voldoen)
- Mensen uit het zittend bestand Wajong die op basis van een herkeuring arbeidsvermogen hebben (mits zij aan de voorwaarden van de Participatiewet voldoen)
- Niet uitkeringsgerechtigden die ondersteuning nodig hebben
- Mensen met een uitkering op grond van de IOAW, IOAZ en Anw.

Gezien de terugloop in middelen moeten keuzes gemaakt worden welke doelgroepen met voorrang gebruik kunnen maken van de middelen die de gemeente beschikbaar heeft.

LOONWAARDE EN LOONKOSTENSUBSIDIE

Het doel van de Participatiewet is om zoveel mogelijk mensen naar de reguliere arbeidsmarkt toe te leiden. Mensen moeten aan het werk, als het even kan bij een reguliere werkgever. Werkgevers kunnen in aanmerking komen voor een loonkostensubsidie. Deze subsidie is bestemd voor mensen die niet in staat zijn om voltijds 80% van het Wettelijk minimumloon te verdienen. Gemeenten krijgen de vrijheid om de doelgroep nader te bepalen. Dit moet worden vastgelegd in een verordening.

Bij de toepassing van de loonkostensubsidie moet de loonwaarde van de potentiële werknemer worden bepaald. Dit moet op een transparante, betrouwbare en objectieve wijze plaatsvinden. Het is nog onduidelijk welke organisatie de loonwaarde gaat bepalen.

BESCHUT WERKEN

De verwachting is dat niet iedereen aan het werk kan bij een reguliere werkgever. Voor die inwoners kan de gemeente beschut werken organiseren. Het gaat dan om inwoners die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt.

Gemeenten krijgen de ruimte om de voorziening beschut werk vorm en inhoud te geven. Wij moeten hiervoor onder andere de omvang van de doelgroep die hiervoor in aanmerking komt nader in beeld brengen. Het gaat hierbij altijd om een dienstbetrekking, aangezien beschut werk bedoeld is voor mensen die in staat zijn om loonvormende arbeid te verrichten. Dit onderscheidt beschut werk van dagbesteding.

INZET OVERIGE INSTRUMENTEN

Loonkostensubsidie en beschut werken zijn de nieuwe instrumenten in de Participatiewet. Reeds bekende instrumenten als jobcoach, hulpmiddelen, werkaanpassingen en de gemeentelijke no-riskpolis blijven bestaan. De inzet van deze instrumenten wordt bepaald in een verordening

TOEKOMST SOCIALE WERKVOORZIENING

Om de koerswijziging zoveel mogelijk mensen naar de reguliere arbeidsmarkt kracht bij te zetten wordt met ingang van 1 januari 2015 de instroom naar de sociale werkvoorziening stopgezet. Nieuwe instroom is niet meer mogelijk, de wachtlijsten verdwijnen. Dit gegeven in combinatie met de efficiencykorting van € 500 per SE per jaar gedurende zes jaar vraagt om een herbezinning op de toekomst van de sociale werkvoorziening. We pakken dit binnen de GR- regio op.

SAMENWERKING BINNEN DE ARBEIDSMARKTREGIO FRYSLÂN

De provincie Fryslân is een van de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland. De gemeente Leeuwarden is de centrumgemeente voor onze arbeidsmarktregio. Binnen de provincie wordt steeds vaker en uitgebreider samengewerkt op het ontwikkelen van beleid en de uitvoering hiervan zoals op het gebied van de werkgeversdienstverlening, Social Return on investment, tegenprestatie en aanpak Jeugdwerkloosheid.

VANGNET

De focus zal liggen op het versterken van de eigen kracht, het activeren en laten participeren van onze inwoners aan de samenleving, bij voorkeur uitkeringsonafhankelijk. Een vangnet voor inwoners die het niet op eigen kracht redden blijft bestaan. Dit willen we integraal maken door dwarsverbanden te leggen tussen onder andere inkomen werk en zorg, minimabeleid, handhaving en schulddienstverlening